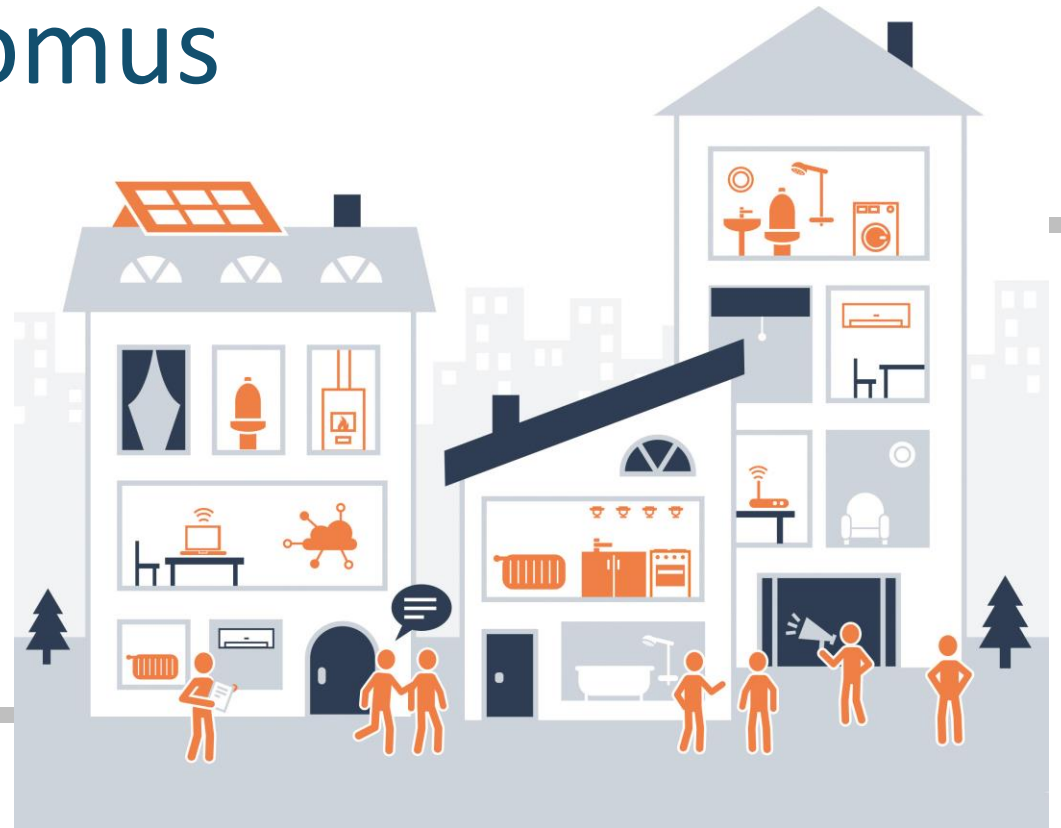

Toimintakertomus 2020

Rakentamisen jatkuminen epidemiakriisin aikana

Rakentaminen säilyi ennakoitua korkeammalla tasolla. Muista Euroopan maista poiketen työmaiden toiminta jatkui Suomessa koronapandemiasta huolimatta lähes normaalina. Edellisvuoden korkea aloitustaso, suuret elvytystoimet ja matala korkotaso tukivat etenkin asuntorakentamista.

Kevään koronarajoitustoimet kohdistuivat korjausrakentamiseen uudisrakentamista enemmän. Jo aloitetut työt jatkuivat pääosin normaalisti, mutta uusien hankkeiden päätöksiä lykättiin epidemian takia. Talotekniikan huoltotoimet pysähtyivät monessa kiinteistössä lähes kokonaan. Monen LVI-urakoitsijan tilauskanta oli laskusuuntainen keväästä syksyyn mentäessä.

Korjausrakentamisen vauhdittaminen vaatii pitkäjänteistä ja toimivaa kannustin- ja tukijärjestelmää, mistä hyvänä esimerkkinä toimisi öljystä luopumisen tuen laajentaminen myös verkoston ja automatiikan parantamiseen. Painopisteenä korjausrakentamisen kannusteissa on nykyisen rakennuskannan energiatehokkuutta ja sisäilman laatua parantavat toimenpiteet.

Liiton toiminnan tavoitteet 2020

- Parhaat saatavilla olevat tes-ratkaisut alalle.
- Talotekniikkaurakoitsijoiden aseman parantaminen ja vakiinnuttaminen sopimussuhteissa.
- Rakennusten energiakorjaukset, huollon ja kunnossapidon merkityksen korostaminen.
- Talotekniikan vetovoimaisuuden lisääminen.
- Painopisteitä tukeva vahva vaikuttaminen ja viestintä.

Tavoitteiden toteutumista kuvaillaan jäljempänä. Sivuhuomautuksena voi todeta, että vanhasta toimintahistoriasta poiketen jopa työehtosopimusneuvottelut saatettiin keväällä loppuun sittemmin kaikille tutuksi tulleella Teams-työkalulla.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin Talotekniikka-asennuksen strategian pohjalta Talotekniikkaliiton sääntömuutos ja tehtiin muita valmistelevia toimenpiteitä 2021 toimintansa aloittavan uudistuvan Talotekniikkaliiton osalta. Tavoitteena on, että talotekniikkaurakoinnin sateenvarjon alla elinkeinopoliittista vaikuttamistyötä tekevät jatkossa yhdessä LVI ja sähkö.

Covid 19 -pandemia vaikutti liiton toimintaan näkyvimmin tiedottamismäärän lisääntymisenä. Jäsenet saivat nopealla aikataululla ajankohtaista tietoa mm. epidemian vaikutuksista työntekijöiden työsuhteiden sisältöön. Fyysisiä kokouksia ja tapahtumia ei voitu käytännössä pitää ja useimmat kokoukset hoidettiin Teamsin välityksellä.

Toimitusjohtaja Mika Hokkanen
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry

Jäsenet

Vuonna 2020 LVI-TU:n jäsenyritysten määrä oli 338: liittoon liittyi 25 yritystä. Jäsenyritykset työllistävät noin 7 900 ammattilaista ja niiden yhteenlaskettu liikevaihto oli yli 1,6 miljardi euroa.

Liiton tärkeimpiä jäsenpalveluita ovat laki- sekä työehtosopimusasioiden neuvonta, jäsenkoulutus ja tiedottaminen.

LVI-TU toteutti kolme yritys kohtaista jäsenkoulutusta työsuhde- ja urakkahinnoitteluasioista. Liitto toimitti 45 jäsentiedotetta, 10 työehtosopimusneuvottelukierrokseen liittyvää tiedotetta sekä 30 koronatiedotetta, joilla varmistettiin jäsenyrityksille ajantasaisia toimintaohjeita haastavissa tilanteissa niin työntekijöiden kuin työmaiden kanssa. Lisäksi liitto toteutti jäsenistön käyttöön Brändioppaan, josta löytyy konkreettisia ohjeita ja esimerkkejä LVI-urakointiyrityksen oman brändin kehittämiseen.

Jäsensivuilla vieraili vuonna 2020 keskimäärin 109 (67, 2019) kävijää kuukausittain. Yhden istunnon aikana vierailija kävi keskimäärin neljällä eri sivulla ja vietti siellä aikaa reilut neljä minuuttia. Työsuhdeasiat ja Lomakkeet säilyttivät paikkansa suosituimpien sivujen kärjessä.

25

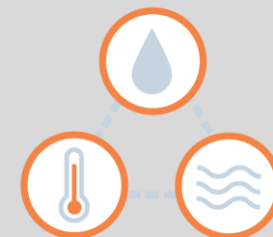
Uutta Jäsenyritystä.

Brändioppas

jäsenten käyttöön.

30

erillistä koronatiedotetta.

Työelämä ja työmarkkinat

Sekä toimihenkilöiden että työntekijöiden työehtosopimukset olivat katkolla vuonna 2020. Toimihenkilöiden sopimuksessa optiona vuodelle 2020 ei käytetty ja sopimus päättyi 31.1., asentajien sopimus päättyi 30.4. Kummankin sopimuksen uudistamisneuvottelut aloitettiin heti vuoden 2020 alussa.

Toimihenkilöyhteenliittymän (LVI-TU, Palvelualojen työnantajat PALTA ja Sähkötekniset työnantajat STTA) ja Ammattiliitto Pron välisissä neuvotteluissa päästiin neuvottelutulokseen vasta vanhan sopimuksen jo umpeuduttua 9.3. Tästä huolimatta alalle ei kohdistunut työtaistelutoimenpiteitä tai niiden uhkia. Neuvottelut RT:n kaikkien sopimusalojen ja Rakennusliiton kanssa käytiin hyvissä ajoin ennen vanhan sopimuksen umpeutumista. Neuvottelutulos saavutettiin vanhan sopimuksen voimassaollessa 14.4.2020.

Helpottamaan jäsenyritysten toimintaa koronaepidemian aikana edellä mainittujen työehtosopimusten lisäksi osapuolet solmivat lisäpöytäkirjat, joilla kevennettiin yt-menettelyä, lomauttamista ja lomautusilmoitusaikoja. Asentajien työehtosopimuksen lisäpöytäkirja ja sille solmittu jatko olivat voimassa 16.3.–31.12 ja toimihenkilöiden työehtosopimuksen vastaava lisäpöytäkirja oli voimassa 25.3–31.7.

Korona-aika vaikutti myös työsuhteita koskevaan lainsäädäntöön ja eduskunta säätikin määräaikaista lakeja ja lainmuutoksia koskien mm. nopeutettua yt-menettelyä, lomautusta, lomautusilmoitusajan lyhentämistä, määräaikaisten työntekijöiden lomauttamista ja takaisinottovelvollisuuden pidentämistä. Määräaikaiset lait ja lainmuutokset olivat voimassa 1.4–31.12.2021.

Koronaepidemian vuoksi työehtosopimukseen solmittiin

määräaikaiset lisäpöytäkirjat.

Työntekijöiden työehtosopimus

LVI-TU nimesi kevään 2020 työehtosopimusneuvotteluja varten syksyllä 2019 neljä neuvotteluryhmää, joista yksi oli ns. tekstiryhmä ja neljä urakkahinnoittelun eri ammattiryhmiä – Ilmastointi, sprinkler, putkiasennus ja tekninen eristys – varten.

Liitto aloitti varsinaiset työehtosopimusneuvottelut Rakennusliiton kanssa vuoden 2020 tammikuussa. Urakkahinnoitteluun liittyvissä neuvotteluryhmissä neuvottelut saatiin päätökseen huhtikuun alkuun mennessä. Tekstiryhmän osalta neuvottelutulos syntyi 14.4.2020.

Uusi Talotekniikka-alan LVI-toimialan työehtosopimustyöntekijöille on sopimuskaudelle 1.5.2020–28.2.2022.

Palkankorotusten laskennallinen kustannusvaikutus oli yleisen linjan mukainen: palkkoja korotetaan 1.9.2020 lähtien 1,6 %:lla ja 1.9.2021 lähtien 1,2 %.

Laadullisina muutoksina kierroksen aikana LVI-TU sai mm. sovittua sähköisen kulunvalvonnan mahdollisesta käyttöönotosta jäsenyrityksissä ja päivittäisten matkakustannusten korvausten maksuperusteiden muuttamisesta siten, että niistä poistuvat paikkakuntakohtaiset rajat.

Ensimmäistä kertaa työehtosopimusneuvotteluiden historiassa, LVI-TU ja Rakennusliitto neuvottelivat verkossa Teams-työkalulla koronaepidemian rajoitteiden vuoksi ja neuvottelijoiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Työntekijöiden uusi työehtosopimuskausi

1.5.2020–28.2.2022.

Toimihenkilöiden työehtosopimus

Vuonna 2018 voimaan tulleeseen työehtosopimukseen sisältyi optiovuosi vuodelle 2020. Optiovuoden käyttämisen edellytyksenä oli, että vuoden 2020 palkankorotuksista sovittaisiin vientivetoisten työmarkkinajärjestöjen kesken vuoden 2019 kuluessa. Valtakunnallisella tasolla palkankorotuksista ei kuitenkaan päästymääräaikaan mennessä päästy sopuun, joten optiovuotta ei käytetty ja työehtosopimuksen voimassaolo lakkasi 31.1.2020.

LVI-TU aloitti uuteen työehtosopimukseen tähtäävät neuvottelut tammikuussa 2020 ja saavutti neuvottelutuloksen 9.3. Toimihenkilöiden uusi työehtosopimus on ajalle 9.3.2020–28.2.2022. Koronarajoitteet eivät vaikuttaneet käytyihin työehtosopimusneuvotteluihin, koska neuvottelut saatiin päätökseen ennen koronarajoitusten voimaantuloa.

Työehtosopimuksessa toimihenkilöiden palkkoja sovittiin korotettavan Suomessa vallalla olevan yleisen linjan mukaisesti 1,3 % vuonna 2020 ja 2,0 % vuonna 2021. Palkkojen lisäksi työehtosopimusneuvotteluissa keskityttiin neuvottelemaan työajanpidennyksen eli ns. kiky-tuntien kohtalosta. Kiky-tunnit poistuivat työehtosopimuksesta ja niiden sijaan työehtosopimukseen sovittiin erilaisia työaika lisäviä järjestelyjä.

Toimihenkilöiden uusi työehtosopimuskausi

9.3.2020–28.2.2022.

Toimintaympäristö

Suomen talous supistui vuonna 2020 noin 4–5 prosenttia. Toimintavuosi sujui rakentamisessa selvästi pelättyä paremmin rakentamisen vähentyessä vain yhden prosentin verran. Koko rakentamisessa, ja etenkin asuntotuotannossa, pidätettiin keväällä henkeä koronaepidemiasta johtuvan epävarmuuden ollessa suurinta. Ennen koronakriisiä käynnistettyjen hankkeiden suuri määrä, työmaiden pysyminen auki sekä koko talouteen kohdistuneet laajat elvytystoimet kannattelivat rakentamista.

Talonrakennustuotantoa käynnistettiin noin 35 miljoonaa m³ ja uusia asuntoja aloitettiin 35 000 kpl, mikä on vajaa 10 prosenttia viimevuotista vähemmän. Laskusta huolimatta asuntotuotannon kappalemäärät olivat selkeästi pitkän aikajanan runsaan 30 000 asunnon yläpuolella. Rakennustuotannon arvo oli noin 36 miljardi €, josta uudisrakentamisen osuus oli noin 15,7 ja korjausrakentamisen 13,8 miljardi €.

Asuinrakennusten ja toimitilojen ammattimainen korjausrakentaminen kärsivät koronanpandemiasta johtuvista rajoituksista muuta rakentamista enemmän. Korjausrakentamisen totuttu taso ei riitä EU:n tavoittelemaan vihreään siirtymään, jossa kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja lämmitysmuotojen uudistaminen ovat keskeisiä.

LVI-yritysten keskimääräinen täystyöllistävä työkanta oli lokakuisen suhdannekyselyn mukaan 3 kuukautta. Tilanne työllistämisen kannalta oli kuitenkin hyvä. Käytännössä toimialalla oli täystyöllisyys, kun lomautuksia oli vain 2 %:lla vastaajista. Syksyn tilanteen perusteella urakoitsijoiden henkilöstömäärän arviotiin pysyvän kutakuinkin ennallaan kevääseen 2021.

LVI-asennusmarkkinan arvonlisäverollinen arvo oli noin 4 miljardi €, josta putken osuus oli runsaat 3,2 ja ilmastoinnin runsaat 0,8 miljardi €. Palkat nousivat noin 1,6 %.

Taloteknisen yhteistyön vahvistaminen

Toimintavuonna LVI-TU aloitti sähkö- ja teleurakoitsijoita edustavan STUL:n kanssa yhteistyönä vuonna 2019 syntyneen Talotekniikka-asennuksen strategian toimeenpanon. Strategiassa keskitytään elinkeinopoliittisiin edunvalvonta-asioihin. Tavoitteena on talotekniikan painoarvon kasvattaminen ja taloteknisten urakoitsijoiden nostaminen rakennusurakoitsijoiden rinnalle ja suoraan sopimussuhteeseen tilaajan kanssa sekä vakiinnuttaa talotekniikkaurakoitsijoiden asemaa allianssi- ja muissa kumppanuusmalleissa.

Vuonna 2020 LVI-TU ja STUL valmistelivat Talotekniikkaliiton sääntömuutosta ja tekivät muita valmistelevia toimenpiteitä vuonna 2021 toimintansa aloittavan uudistuvan Talotekniikkaliiton osalta. Näitä toimenpiteitä olivat mm. alustavan toimintasuunnitelman valmistelu liitolle ja vuonna 2019 valmistuneen Talotekniikkastrategian käytännön toimeenpanon selvittäminen. Taloteknistä yhteistyötä toteutettiin Teknisten Urakoitsijoiden Neuvottelukunnassa (TUN).

Taloteknisen yhteistyön tiivistyessä LVI-TU ja STUL esiintyivät yhdessä talotekniikkaurakoinnin nimissä maksuaikoja koskevassa mediajulkistuksessa sekä syksyn suhdannetiedustelussa. Samoin liitot tapasivat syksyllä 2020 eduskunnan ympäristövaliokunnan varapuheenjohtajan uudisteilla olevan maankäyttö- ja rakennuslain vastuukysymyksiin liittyen.

Uudistuvan

Talotekniikkaliiton

toimintaa valmisteltiin.

Talotekniikka-alan vetovoiman vahvistaminen

LVI-TU jatkoi yhdessä Lämmitysenergiayhdistyksen, Suomen Kylmäliikkeiden liiton, Suomen LVI-liitto SuLVI:n, Suomen Lämpöpumppuyhdistyksen, Suunnittelu- ja konsultointiyrietykset SKOL:n, Talotekninen teollisuus ja kaupan sekä VVS Föreningen i Finlandin kanssa Vetovoima-hanketta. Sen tavoitteena on lisätä LVI-alan tunnettuutta ja houkuttelevuutta nuorten keskuudessa, ja siten alalle hakeutuvien opiskelijoiden määrää. Kohderyhmiä ovat nuorten lisäksi mm. opinto-ohjaajat, vanhemmat sekä media.

Vuoden 2020 toimenpiteet kohdistuivat eritoten opinto-ohjaajiin ja nuoriin. LVI-TU osallistui hankkeen puitteissa mm. helmikuussa OPO-Päiville, joissa vieraili noin 700 opinto-ohjaajaa. Nuorille tehtiin kaksi kampanjaa. Kesäkuun videokampanja toteutettiin Ruutu, MTV, IL-TV, Spotify -kanavissa sekä valituissa mobiilipeleissä: kampanjan loppuunkatseluprosentti oli jopa 86. Joulukuun kampanja Snapchatissä tavoitti noin 50 % koko kohderyhmästä noin 13 kertaa kampanjan aikana. Vetovoima-hankkeen LVI-ala.fi -sivustoa katsottiin merkittävästi enemmän liki 14 000 (noin 7.000, 2019).

14 000

katselua lvi-ala.fi -sivustolla
vuonna 2020.

86 %

kampanjavideoista katsottiin
kokonaan.

Vaikuttaminen

LVI-TU ajaa jäsenistönsä etuja ja työskentelee aktiivisesti LVI-alan kehittämiseksi mm. antamalla lausuntoja lakiesityksiin. Vuonna 2020 liitto antoi viisi lausuntoa:

- Lausunto Hiilineutraalin rakennuksen määritelmästä.
- Lausunto Talotekniikan ammattitutkinnon perusteiden luonnokseen.
- Lausunto Suomen kansallinen julkisten hankintojenstrategia -esitykseen.
- Lausunto Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyydestä.
- Lausunto Uimahallien LVIA-suunnittelusta.

LVI-TU tapasi joulukuussa yhdessä STUL:n kanssa eduskunnan ympäristövaliokunnan varapuheenjohtajan, kansanedustaja Tiina Elon. Tapaamisessa välitimme hänelle talotekniikka-alan näkemyksiä uudistuvan maankäyttö- ja rakennuslain vastuukysymyksistä.

Liitto tekee vahvaa vaikutustyötä kahdella rintamalla. LVI-alan näkemyksiä viedään eteenpäin sekä Rakennusteollisuus RT:n liittoyhteisössä että STUL:n kanssa talotekniikkaurakoinnin yhteistyösateenvarjon alla.

LVI-TU työskenteli työmarkkina-asioihin liittyen RT:n työmarkkinaryhmässä, työmarkkinavaliokunnassa ja työmarkkinatiimissä, EK:n työmarkkinoihin ja työläinsäädäntöön liittyvässä juristityöryhmissä sekä Suomen Yrittäjien työmarkkinavaltuuskunnassa. Elinkeinopoliittisissa lakiasioissa liitto oli mukana RT:n hallituksen nimittämässä MRL-uudistusta pohtivassa pienryhmässä, RT:n lainsäädäntö, määräykset ja ohjeet tiimissä, toteutusmallit ja sopimusehdot tiimissä, työturvallisuus ja työhyvinvointi tiimissä, EK:n juristipalaverissa sekä jäsenenä Kuluttajariitalautakunnan rakentamisen A ja B jaostoissa.

Liitto toteutti elinkeinopoliittista edunvalvontaa RT:n Kestävä rakentaminen ja ympäristö, Rakentamisen digitalisaatio ja alustat, Rakentamisen standardit työryhmissä. Lisäksi LVI-TU oli mukana, sekä Työturvallisuuskeskuksen Rakennusalojen työalatoimikuntatyössä.

LVI-TU toimi aktiivisesti rakennusvalvontojen muodostamassa TOPTEN-ryhmässä, johon kuului edustus 25 suurimman kaupungin rakennusvalvonnoista. Ryhmän tehtävänä on laatia yhteisiä tulkintoja ja ohjekortteja maankäyttö - ja rakennuslain toimeenpanoa varten. Vuoden 2020 aikana LVI-TU:n vaikutus oli merkittävä esimerkiksi kvv- ja iv-työnjohtajien kelpoisuuden toteamista varten laaditun ohjekortin päivittämisessä ja sen sisällön tunnetuksi tekemisessä.

Viestintä

LVI-TU:n viestintä vahvistaa liiton asemaa LVI-alan vahvana edunvalvojana ja talotekniikan palvelevana asiantuntijana sekä edistää liitolle asettuja vuositavoitteita.

Toimintavuonna liitto julkaisi 13 tiedotetta, jotka saivat hyvin näkyvyyttä niin alan medioissa kuin yleiskanavissa, sekä sosiaalisen median kanavissa. Liiton asiantuntijat sekä hallituksen puheenjohtaja kirjoittivat yhteensä 15 blogia vuoden aikana. Lisäksi LVI-TU:n asiantuntijat kirjoittivat vakiokolumnia KITA-lehteen ja esiintyivät useissa media-artikkeleissa esim. Kiinteistölehdessä, Kiinteistöpostissa, TM Rakennusmaailmassa, Talotekniikka-lehdessä, Rakennuslehdessä, Ammattirakentajassa, Saneeraus & Korjaus sekä Omakotilehdessä.

Vuonna 2020 liitto toimitti yhdeksän uutiskirjettä noin 1 000 sidosryhmäläiselle. Kirjeiden avausprosentti oli keskimäärin 30. Uutiskirjeiden aiheina olivat mm. liiton elinkeinopolitiikan teemat.

Liiton kotisivuilla vieraili vuonna 2020 keskimäärin 2 155 henkilöä kuukausittain. Lisäksi liitto toimi aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, erityisesti Twitterissä, LinkedInissä ja Instagramissa. Toimintavuonna liitto päivitti myös yleisesitteensä ja esittelyvideonsa.

Lisäksi LVI-TU on yhteistyökumppanina Y-Studioissa, joka tuottaa erilaista liiketoimintaan ja yrittäjyyteen liittyvää sisältöä.

15

blogia.

13

mediatiedotetta.

Ka. 2 155

vierailua joka
kuukausi kotisivuilla.

Koulutuspolitiikka

Koulutuspolitiisen vaikuttamisen LVI-TU hoiti vuonna 2020 pääosin Talotekniikan työelämätoimikunnan kautta. Työelämätoimikunta on Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka toimivaltaan kuuluu kansallisella tasolla ammatillisen koulutuksen laadunvarmennus.

Työelämätoimikunnat tekevät työtään laatimalla tilannekuvia ja toimenpidesuosituksia sille toimitettavan tilastotiedon pohjalta sekä toimeenpanemalla ns. vierailukäyntejä, joiden aikana se paneutuu vierailun kohteena olevan koulutuksen järjestäjän päätöksiin ja toimintaa ohjaaviin asiakirjoihin. Talotekniikan työelämätoimikunta teki vuonna 2020 ensimmäisen talotekniikka-alan koulutuksen tilaa koskevan tilannekuvan, joka sisälsi joukon toimenpidesuosituksia, joiden avulla työelämätoimikunta katsoi koulutuksen laatua voitavan parantaa. Työelämätoimikunta ei tehnyt vuonna 2020 vierailukäyntejä koronasta johtuvien ja Opetushallituksen antaminen suositusten takia.

LVI-TU toimi vuoden 2020 aikana aktiivisesti myös Opetushallituksen toimeenpanemassa tutkinnon perusteiden valmistelutyössä, jonka tuloksena vahvistettiin uudet tutkinnon perusteet Talotekniikan perustutkinnolle. Tutkinnon perusteet saatiin vahvistettua marraskuussa 2020 ja ne tulevat voimaan vuoden 2021 elokuun alusta lähtien.

Kansainvälinen yhteistyö

LVI-TU on Euroopan LVI-urakointiliittojen yhteistyöjärjestö GCP European jäsen. LVI-TU:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja osallistuivat järjestön vuosikokoukseen, joka järjestettiin koronaepidemian vuoksi Teams-kokouksena.

Henkilöstö

Liiton toimistossa jäseniä palvelevat toimitusjohtaja Mika Hokkanen, assistentti Johanna Ström, lakimies Pia Kilpeläinen, erityisasiantuntija Juha-Ville Mäkinen ja LVI-asiantuntija Marko Kempas sekä viestintäpäällikkö Pipsa Hiltunen.

LVI-TU:n hallituksen puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Heikki Pesu Are Oy:stä ja varapuheenjohtajana toimitusjohtaja Mika Nikula Maskun Talotekniikkatiimi Oy:stä. Katso [hallituksen](#), [johtokunnan](#) sekä [palkitsemis- ja vaalivaliokunnan](#) kokoonpanot.

Tapals Oy

LVI-TU:n omistaman Tapals Oy:n tehtävänä on toteuttaa liiton liiketoiminnallinen toiminta. Toimintavuoden aikana Tapals järjesti kolme yritys kohtaista jäsenkoulutusta, julkaisi LVI-asennuksen kalenterin ja Talotekniikan kalenterin sekä päivitti LV- ja IV-pakettirekisterit.

Pakettirekisterit

päivittyivät laajasti

Ammattitaitoinen
henkilöstö
palveli ketterästi.

